

Izhajava sredo in soboto
Cena: Za celo leto 24 kron, za pol leta 12 kron, za četrt leta 6 kron, za 1 mesec 2 kroni. **Posamezna številka stane 30 vinarjev.**
 Na pisemne naročbe brez pošiljatve denarja se ne moremo ozirati. Naročniki naj pošiljajo naročnino po poštni nakaznici. Reklamacije glede lista so poštne proste. Ne frankirani dopisi se ne sprejemajo. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

NOVA DOBA

Uredništvo in upravnništvo
 se nahaja v Zvezni tiskarni v Celju, **Schillerjeva cesta številka 3.**
 Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 81 mm širok prostor za enkrat 18 v, za večkrat popust. **Mali oglasi** stanejo pri enkratni objavi **3 K.**
 — Vprašanjem glede inseratov i. dr. je treba priložiti za odgovor dopisnico ali znamko. — Rokopisi se ne vračajo. — Telefon številka 65.

IZDAJA IN TISKA ZVEZNA TISKARNA V CELJU ODGOVORNI UREDNIK VEKOSLAV SPINDLER

Trikrat v tednu

prične »Nova Doba« izhajati od prihodnjega tedna naprej.

Naročnina za list se ne zviša.

Opozarjamo na to naše cenjene naročnike in prijatelje. List se je v kratkem času tako udomačil med našim ljudstvom, da smo mogli ga že sedaj razširiti. Prosimo vse, da nam pridobivajo novih naročnikov.

Dr. V. Kukovec:

Vprašanje avstrijske denarne veljave.

(Dalje.)

Težave rešitve denarnega vprašanja in žigosanja.

Kakor mora nas pritiskajo te milijarde. Vsi občutimo težo tega naravnost neznosnega stanja. Te milijarde nam ogorčijo zaželjeno svobodo in so kakor nekaj avstrijski današki dar, ki se hoče nad nami maščevati še celo po smrti. Današnja družba izgleda v družabnem oziru kot ogromen stroj, ki je s temi milijardami zasut, tako da se ne more gibati. In stojimo kakor pred kako sfingo brez rešitve in brez pomoči. Vsi se vprašujemo: kaj hočemo s temi milijardami? Kako se naj reši to vprašanje, da bode socialno pravično, da nam ne uniči ostanka gospodarskih sil, in da ustvarimo trdno gospodarsko podlago za bodočnost? Finančni znanstvenik Schönberg pravi: „Finančna in narodno-gospodarska zahteva je, če se že v sili ni moglo izhajati brez papirnatega denarja, da se ta denar vsaj kar najprej odstrani. Papirnati denar je rak-rana na financah in na gospodarstvu in se trajno težje prenaša nego primanjkljaj skoz daljno dobo.“ To je samo načelni odgovor, toda v resnici je rešitev težka, zelo težka. Ravno ta denar je izraz interesov oseb in ustvarja trdovratno razlike v nazorih, kako se naj to vprašanje reši. Oni, ki so podlegli gospodstvu teh papirjev, bodo zločinski krono branili z veliko naklonjenostjo in toploto ter se skrivali za razlog narodnega gospodarstva. Naše finančno ministerstvo je storilo prvi stvarni korak v tem oziru z žigosanjem avstrijskega papirnatega denarja. Že to priprosto formalnost treba pozdravljati, ker je kot prvo izmed vseh finančnih ministerstev imelo pogum dregnuti v to sršenovo gnezdo. Spomnimo se le, kako si avstrijski finančni minister dr. Steinbach leta 1891. ni upal reči niti da niti ne v svoji razpravi za odstranjenje papirnat in upeljavo zlate denarne veljave. Recimo, da svrha tega žigosanja ni popolnoma jasna. Morebiti minister sam ne veruje, da bode s tem popolnoma preprečil uvoz avstrijskih bankovcev in ugotovil množino bankovcev, ki krožijo v državi. Ne gre se namreč za male svotice, katere morebiti kak revež iz tujine seboj pripelje, ampak treba odvrniti one velike milijone, katere hoče vtihotapiti k nam močna inozemska finančna organizacija zaradi našega večjega uspevanja. In mogoče je, da bodo ti našli pota in načine, da si pridobijo žigosan denar. To velja tudi za velike vojne ode-ruhe, ki nočejo svojih polnih kovčegov denarja državi pred oči postaviti. Morebiti ima toraj to postopanje več moralne vrednosti nego stvarnega učinka. Prav mogoče pa je, da bodo v najkrajšem času vsi še mnogo ugodnejše sodili o pomenu žigosanja, ki se je pri nas uvedlo. Saj sledijo temu postopanju tudi Čehi; akoravno se je pred kratkim finančni minister dr. Rašin nekako skoro prezirljivo izrazil o pomenu žigosanja v Jugoslaviji, je sedaj sam uvedel žigosanje na Češkem in razpravlja se o tem, da bodo žigosali tudi v Nemški Avstriji in na Ogrskem. Eno je gotovo: da se je z žigosanjem bankovcev pri nas vsaj nekaj storilo v ta namen, da se spozna nevarnost, katere nam preti zaradi avstrijskega papirnatega denarja.

Krona ni več denar.

Ako hočemo pristopiti k stvarni rešitvi, treba nam odgovoriti najprej na vprašanja: kaj je da-

našnja krona, ali je še sploh denar? Eno je gotovo: da ima namreč takozvano papirnat denarno veljavo. Dve vrsti ste papirnat denarne veljave, namreč: ako se vsled poslabšanja razmerja med kovino in papirjem zmanjša vrednost denarja, ali pa ako papirnat denar vobče nima več vrednosti. O tej poslednji denarni veljavi, ki je prav za prav kreditna denarna veljava, rekel je Washington: »Jedva je dovolj voz papirnatega denarja, da se zanj kupi voz živeža.« Zgodovina finančne nove dobe zabeleži, da je bil najgloblji padec papirnat denarne veljave v Severni Ameriki koncem osvobodilnih vojsk leta 1861—1865. Najnižje je stala papirnat denarna veljava meseca julija 1864 in sicer le kratko časa, ko se je pri zlatu dvignil agio (nadplačilo) nasproti nominalnim 100 dolarjem v papirju na 285 dolarjev; v ostalem se je držal agio na okoli 50 % višje nego je bila nominalna (imenska) vrednost papirja. Pa kolik razloček je še le v naši papirnat veljavi nasproti ameriški! Pri nas se sploh ne more več govoriti o aži-ju (doplačilu) zlata, ker je predpogoj istega saj kolikor toliko nekakšna pravilnost na polju narodnega gospodarstva. Danes pa ima zlato takorekoč samo ceno posebne priljubljenosti (praetium affectionis).

Čita se po listih in sliši se večkrat, da treba za rešitev denarne veljave najprej določiti resnično vrednost krone. Kakšno vrednost? Ta se more izmeriti k večjemu s centimetri. Prevara je, da so naši bankovci sploh kak denar. Ti bankovci so samo z državno silo zavarovali del vloge denarja (denarne funkcije). To je namreč liberacija ali oprostitev dolga, kar pomeni, da mora upnik od dolžnika bankovce prevzeti, če se dolžnik hoče oprostiti svojega dolga. S tem pa gospodarsko na vrednosti nič ne pridobijo; kajti denar je blago (roba) in bankovec je nakaznica na tako blago; ako tega blaga ni, ne predstavlja bankovec več denarja. Vzrok, da se vendar ti bankovci še nahajajo v prometu nadalje kot blago, je državna moč, ki ustvarja iz teh nepokritih papirjev zakonito domišljijo blaga, ki ga v resnici ni. To je nekako državno nasilje; vendar pa vsa državna moč v gospodarskem smislu ne more iz nič ustvariti nekaj realnega (stvarnega). Daljni in glavni razlog, da se nahajajo ti papirji še v prometu kot blago, je načelo neke družabne stalnosti: sprejemajo namreč te papirje, ker je denar poprej tudi tako izgledal in ker smo se navadili za te papirje kupovati in prodajati. Akoravno se pa ti brezvrednostni papirji nahajajo še nadalje v prometu, videli smo med vojsko in še danes vidimo, da je vendar v zavesti naroda prodrla prava predstava o bistvu bankovcev. Izmenjava blaga v naravi, ki se je med vojsko po nekod razvila do popolnega izključenja bankovcev, ni nič drugega nego zavest, da danes denar ni blago in se je zato zahtevala za blago stvarna gospodarska vrednost, namreč drugo blago.

V navadnih razmerah je razloček v pomenu besede »papirnat denar« in »bankovec«. Bankovec je imel v naravnih razmerah zato neko vrednost, ker je bil bankovec nakaznica za zlato, ki je moralo biti naloženo v nekem znesku v banki. V ostalem je pa banka v mirnih časih imela mnogo tirjatev in drugega premoženja, tako da je bil na bankovec nakazani znesek pri banki brez dvoma iztirljiv. Papirnat denar so pa v mirnem času izdale svojedobne države in je na pr. bil papirnat denar v Avstriji po 5 gld. in 50 gld. Za tak denar ni bilo pokritja v kaki banki, ampak v gospodarski moči države. Po postavi je bil vsakdo dolžan tak papir kot vrednost sprejeti in je imel ta papir prisilni kurz. Sprejemal se je takrat ta denar za polno vrednost od občinstva, ker je občinstvo zaupalo v plačilno možnost države. Če bi se bila takrat javnost prepričala, da nima država nikakega premoženja, bi se bilo zgubilo že takrat zaupanje v papirnat denar. Tak papirnat denar je nastal med vojsko iz bankovcev avstro-ogerske banke. Avstro-ogerska banka je namreč tiskala med vojsko za državo tako neizmerne množine bankovcev, da kmalu ni bilo v banki

skoro nikakega pokritja več v zlatu za te bankovce. Pa tudi vse premoženje banke je nasproti ogromnim množinam bankovcev postalo naravnost neznatno. Na ta način je nastal iz bankovcev avstro-ogerske banke v resnici nekaj avstrijski papirnat denar, ki je imel po večini le v toliko vrednost, kolikor je kdo zaupal v plačilno moč avstrijske države. Ta plačilna moč je bila nazadnje utemeljena le še v zaupanju gotovih krogov, da bode Avstrija zmagala ali pa saj dosegla časten mir, tako da bode njen obstoj zagotovljen. Sedaj ko je Avstrija razpadla, ne more papirnat denar imeti druge podlage nego zaupanje, da ima denar pokritje v zapuščini te Avstrije. Resni krogi tudi povdarjajo, da je ta zapuščina nekaj vredna, in da se bodo zedinile države, ki so nastale iz bivše Avstrije, medsebojno, da bodo kot naslednice in dedinje Avstrije prevzele tudi obveznost za papirnat denar bivše Avstrije, oziroma avstro-ogerski banki neko vrednost zajamčile. Nekateri mislijo tudi, da bodo druge države, ki imajo govoriti odločilno besedo na mirovnem zborovanju, te države prisilile, da bodo sorazmerno prevzele jamstvo za bankovce avstro-ogerske banke in tudi za druge dolgove bivše Avstrije, zlasti za vojna posojila. Z ozirom na to zaupanje prevzetja obveznosti bivše Avstrije s strani njenih naslednic se vzdržuje tudi še neko zaupanje v vrednost bankovcev avstro-ogerske banke. Ker vrednost bankovcev na mednarodnem trgu od tedna do tedna pada čim dalje bolj, si pač lahko vsakdo izračuna, da je to zaupanje čim dalje manj vredno.

Različne vrste reševanja.

Denarna veljava je brez pokritja kakor pijavka, ki izsesava gospodarsko slabe sloje. Cene poskakujejo čim dalje bolj, do neizmernosti. In kdor v tej divji tekmi najboljših dirkačev ne more sodelovati, ta zaostaja, se opoteka, se ubija in pada. Gospodstvo papirja ustvarja nasilstvo in z železnim obročem veže slabega in mu jemlje zadnji denar iz žepa. Osiromašenje se razširja od najslabjših na gospodarsko močnejše, razširja se pa kakor rak zmiraj dalje in dalje v zdravo meso narodnega gospodarstva.

(Dalje prihodnjič.)

Miloš Štibler:

Po volitvah v Nemški Avstriji.

Volitve, ki so se vršile dne 16. februarja t. l. v Nemški Avstriji za narodno skupščino, niso prinesle socialnodemokratske večine. Izmed 162 izvoljenih je 71 nemških socialnih demokratov, 1 Čeh in 90 pristašev raznih nemških meščanskih strank. Večino imajo torej zopet oni, ki so l. 1914. z navdušenjem pozdravili napoved „nemške“ vojske in ki so tudi ves čas bili za „durchhalten“, do končne zmage. Socialnodemokratska stranka je sicer najmočnejša, toda večine nima. Vkljub temu bo njena beseda v mnogih ozirih merodajna, osobito velja to ravno v mnogih narodnih vprašanjih. Najbolj se bo to pokazalo v vprašanju združitve z Nemčijo. Ako bi ta rešitev bila odvisna zgolj od meščanskih strank, tedaj bi do združitve ne prišlo. Proti združitvi govore važni gospodarski razlogi, pri nekaterih skupinah je igrala vlogo morebiti celo kaka tajna monarhistična želja. Socialni demokratje so se od začetka odločno in načelno postavili na stališče ujedinjenja z Nemčijo. Ni dvoma, da je ta nastop privedel stranki pri zadnjih volitvah veliko število sicer nemško-nacionalnih glasov. Socialna demokracija bo na tej poti vztrajala, saj to zahteva življenski interes nemškoavstrijskega delavstva. Ako ne pride do združitve, bodo morali stotisoči delavcev iz Nemške Avstrije v tujino s trebihom za kruhom. Če pa pride do ujedinjenja, tedaj bodo delavci morali bržkone tudi z doma, toda šli bodo v Nemčijo, ostanejo torej v lastni državi. Pri novem delodajalcu se bo moralo z njimi ravhati kot s polnovrednimi državljani.

Ni izključeno, da bo ententa skušala preprečiti priklopitev Nemške Avstrije k Nemčiji. Toda Slovani s to eventualnostjo ne smemo več računati. Nemška Avstrija hoče priklopitev in jo bo dosegla. Ako bi Francija tudi začasno preprečila ujedinjenje, bo to le provizorij. Leta 1878 je Rusija porazila Turčijo in v svetoštevanskem miru se je sklenila ustanovitev velike Bulgarije. Takrat je Bismarck na berlinskem kongresu preprečil ustanovitev Velike Bulgarije. Nastala je prav majhna Bulgarska, zraven nje se je ustanovila Rumelija z glavnim mestom Plovdivom. Bismarck ni maral močne slovanske države na Balkanu, zato je razcepil od Rusov zahtevano Bulgarijo na označen način v dva dela. Toda kaj je to pomagalo proti volji naroda, ki je hotel biti združen? Že l. 1885 je bila Bismarckova nakana uničena. Prav isto se bo zgodilo z Nemško Avstrijo, ako bi se Francozom danes posrečilo zabraniti nemško ujedinjenje.

Računati moramo z dejstvom, da se nemški narod hoče združiti v enotno državo in bo to tudi dosegel. Računati moramo pa tudi z dejstvom, da bo po taki ureditvi nemške države narodna volja pri Nemcih zopet rasla. Na zmernost socijalne demokracije ne smemo niti najmanje računati, to so pokazale tudi volitve dne 16. februarja. Dunajski Čehi so postavili svoje kandidate in razvili tudi živahno agitacijo za svojo listo. Kdo jih je pri tem najbolj oviral? Socijalni demokratje, ki se niti niso sramovali nastopiti proti češkim agitatorjem s surovo silo. Nasilno so pregnali češke zastopnike iz več agitacijskih lokalov, ki so si jih Čehi uredili za svoje ljudi. Vedno bolj se kaže, da se začnejo nekdanje nasilne nemškonacionalne manire udomačevati v socialnodemokratski stranki. Masaryk je nedavno dejal, da Scheidemann (vodja socijalne demokracije v Nemčiji) v narodnem oziru ni nič manj nevaren, kakor je bil Viljem II. Vsak pošten in razumen človek mora odobravati oni del socialnodemokratskega programa, ki stremi za izboljšanjem socijalnega položaja delavstva in sploh vsega proletarijata. Toda v nacionalnem pogledu na nemški socijalni demokraciji ne najdemo drugih značilnih potez, kakor smo jih videli na Viljemu in na Vsenemcih. Ta glas se je slišal prav razločno tudi s socijalistične konference v Bernu.

Slovani bodimo torej zelo previdni. Pazimo, ali se bo nemški сосед zopet začel pripravljati na novo podjarmljenje sveta ali vsaj manjših, politično in gospodarsko slabejših sosedov. To mora postati temeljna točka naše mednarodne in mirovne politike. Nobena druga stran nam ni tako nevarna, kakor ravno nemška. Tega dejstva ne smemo nikdar pozabiti.

Glede volitev samih v Nemški Avstriji bodi omenjeno, da so se iste vršile po proporcionalnem sistemu. Nedvomno se je izkazala prednost tega volilnega načina nasproti volitvam, kakor smo jih imeli v stari Avstriji. Dežela se je razdelila v velike volilne okraje. Vsak volilni okraj je volil po 6 do 12 poslancev na jedno glasovnico. Dunaj je imel za 48 mandatov 7 volilnih okrajev. Ravno na Dunaju se je izkazalo, da so bili volilni okraji še vedno mnogo premali — oddanih je bilo približno 960.000 glasov, tako da je bil izvoljen vsak poslanec povprečno z 20.000 glasovi. Čehi pa so dobili nad 70.000 glasov, vključ temu imajo samo enega poslanca, ker so bili volilni okraji premajhni. Proporcionalen volilni red je torej tem pravičnejši, čim večji so volilni okraji. V ostalem ima ta volilni red to neprecenljivo prednost, da se izvolitev malopomembnih ljudi čim najbolj zabrani, kajti vsaka stranka stavi na prva mesta seveda svoje najboljše ljudi. In v normalnih strankarskih razmerah so izvoljeni redno ravno oni kandidatje, ki stoje na prvih mestih.

Franjo Roš:

Iz naših spominov.

Poleg dr. Ambroschitscha je deloval v tistih britkih časih z enako podlimi sredstvi tudi ravnatelj nemške gimnazije v Celju, Klemen Proft. Slovenci so bili v višjih razredih zavoda večinoma v premoči, vendar brez vsakih pravic. Kar je bilo dovoljeno Nemcem, sinovom tujih uradnikov, dijakom iz Gradca in Dunaja in ponemčencem iz Celja, to vse je bilo Slovincem domačinom prepovedano. Vsaka prosta kretnja in misel je bila zatirana, vsaka sumnja takoj sporočena politični in vojaški oblasti.

Ravnatelj je leta 1915 imenoval Slovence pred celim razredom »ein minderwertiges Volk«,

(majnvr eden narod), če prav so v zmožnostih in tudi v uspehih daleč nadkriljevali protežirance. Dijaka, ki se je v neki šolski nalogi popolno na splošno izrazil o »cesarjevih sinovih, ki postanejo generali tudi brez zmožnosti« in to v času tirana Franca Jožefa, ki sploh sina imel ni, je ovadil deželnemu šolskemu svetu in poslal celo vso nalogo v Gradec, nakar je bil dijak izključen z zavoda.

Jaz sam — pisec teh vrst — sem meseca septembra leta 1916. po velikem naključju dobil v roke seznam politično osumljenih slovenskih dijakov celjske gimnazije, ki ga je z vsemi natančnimi podatki lastno ročno napisal sam ravnatelj Proft. Poslal ga je s celim tajnim aktom okrajnemu glavarstvu v Celju, da je isto za vsakega posameznika dostavilo, pri katerem vojaškemu oddelku se nahaja. Akt in seznam sta šla potem k vojaškemu poveljstvu v Gradec, odkoder so razposlali pečate »p. v.« onim vojaškim oddelkom, kjer so služili dotični. Vseh nas je bilo 15, med njimi dva v starosti pod 14 leti.

Bili smo to dijaki, ki smo pisali pred vojno v leposlovne in znanstvene, popolnoma nepolitične celjske dijaške vaje »Savinja«. Pri tem sta nas takrat podpirala sedajni general ženijski Maister in g. Miloš Šušter. Dalje so bili v seznamu oni, ki so bili imenovani v knjižici počitniške dijaške zveze.

Doživeli smo hišne preiskave, kjer so nam zaplenili »Savinje«, slike in drugo. Vseh teh ukradenih stvari še do danes nismo sprejeli nazaj. Našo korespondenco so odpirali na poštah in jo pošiljali ravnatelju, ki jo je obdržal zase; na pr. črtice, ki sem jih poslal pol leta pred uvedbo cenzure uredništvu »Slov. Naroda«.

Privabili so celo nekega višjega sodnega svetnika iz Ljubljane, da nas je zasliševal. Ravnatelj je silil v nas, da bi mu vendar priznali, da smo v zvezi z Ljubljano in Beogradom, pisaril je zapisnike, nas ovajal na vse strani, misleč, da pride na ta način do nimbusa dvornega svetnika. Zadevo »Savinje« je državno pravdnistvo vrnilo ravnateljstvu, ker samo ni našlo povoda za kazensko postopanje. Ravnatelj pa, mesto da bi dal zadevo v koš, poslal jo je naravnost — ministerstvu za uk in bogočastje. To nas je kaznovalo z največjim ukorom in karcerji, večje nesreče pa na veliko žalost Proftovo ni bilo. Razglasil nam je kazen, kakor se proglasi smrtna kazen nad hudodelci, svečano pred vsem profesorjskim zborom, mi — zločinci pa stali pred njim v dolgi vrsti.

Novembra leta 1916. je doživel veliko zadoščenje za svoje neumorno, vzorno patrijotično delovanje. Šest dijakov je bilo takrat odpeljanih v graški Paulusthor v zapore, ker so peli državni nevarno pesem »Hej Slovenci«. Dasiravno so bili potem oproščeni, Proft jih vključ temu ni oprostil, ti in vsi drugi so plačevali tečaj za tečajem šolnine, bili so izpostavljeni vsem grobostim in krivicam in ko so odšli k vojakom, jim je takoj preskrbel oni znani pečat.

A to vse ni vse. Dogajale so se stvari, ki v dobi tajnih aktov, denuncijantstva in zavrtnosti niso prišle na svetlo in tudi morda ne bodo.

Omenim naj, da so od teh preganjanih trije za interes tega nadutega naroda žrtvovali svoje življenje; med njimi naš mladi, veliki talent, naš nepozabni Arkadij Videmšek. Bili so prisiljeni, boriti se proti lastnemu prepričanju, proti bratom, ki so nam prinašali osvobojenje.

Tem krvolokom, ki se še danes prosto gibljejo med nami, se imamo zahvaliti, da je izteklo toliko naše najdražje krvi. Našo intelgenco so zaznamovali z ostudnimi pečati, da se je potem poljubno ravnalo ž njo. Naše ljudi so potem namenoma pošiljali na najnevarnejše točke, kjer jim je bila pogibelj gotova. Zmrzovala in gladovala je naša mladina v barakah. Tako so nam ubijali cvet naroda. Gospodje krvniki, kaj ne vidite krvavih madežev na svoji obleki?

Ali nam v čast in onim v onemoglo jezo bodi povedano, da je obstajala v Celju pred vojno dijaška Jugoslovanska organizacija. Štela je 80 dijakov in bila v zvezi s srbskimi dijači. Njeni člani so imeli prosto vožnjo na železnicah kraljevine Srbije. Prihajal je k nam predavat Enlicher iz Ljubljane, ki je pozneje umrl v ječi za naše prepričanje. Imeli smo svoje prostore in redna predavanja še mnogo let pred vojno. In kljub vsemu pritisku niso izvedeli o vsem tem niti besede, dokazati nam niso mogli niti enega političnega dejanja.

In naše najdražje misli tistih dob so meso postale...

Vendar se ti zmaji, Ambroschitsch, Proft in še drugi vedno plazijo po naših krajih, hodijo v posete preko meje in se spet vračajo k nam. Vsa ta leta so nas gonili z biči v boj za njihovo nadvlado, pili z nasladi našo srčno kri in kakor so nas takrat videli ponižne, take nas vidijo še zdaj. Kaj se res še ne zavedamo, da smo zdaj mi gospodarji na teh tleh? Kaj še res ne vidimo, ali nočemo videti, da bodo oni tudi v bodoče delovali v našo škodo? Kaj bomo pustili vse naše drage mrtvece, vse ure obupa nemaščevane?

Še enkrat: nemške vsoporednice na celjski državni gimnaziji.

Celje, 27. svečana.

Dovolj dolgo smo čakali na preureditev šolskih razmer v Celju. Pričakovali smo tudi, da se naše gimnazijsko vprašanje reši v smislu zahtev našega prebivalstva in v — interesu države. Zahteva prebivalstva je bila, da se morajo nemške paralelke opustiti takoj, kakor hitro ni zadostnega števila nemških gimnazijcev, ki imajo pravico v Celju nemške gimnazijske vsoporednice obiskovati. To je bil tudi interes države. Višji šolski svet v Ljubljani je odredil, da se naj nemške vsoporednice opustijo, ako ni v njih najmanj 100 upravičenih nemških dijakov. Z nemške strani se je nato pod vodstvom prof. Matscheka (ali mačka?) uprizorila ostra gonja proti temu odloku in za to, da se paralelke vzdrže. Proti temu je odločno nastopil ves slovenski zbor profesorjev. Ti so dognali na podlagi statistike, da za nemške paralelke ni v najboljšem slučaju več ko 62 učencev. In za to peščico fantičev naj se na naše stroške vzdržuje cela nemška gimnazija? Dolga leta sem so se v nemški gimnaziji vzgajali fantični, nestrpni janičarji. Pol milijona Slovencev na Štajerskem je moralo prej izhajati brez slovenske gimnazije, sedaj se pa naj za peščico celjskih nemškutarjev vzdržuje nemška, v naši narodni državi? In to samo za to, da se 62 nemškim fantičem ne bi trebalo oprijeti zaničevane slovenščine, brez katere znanja v naši državi nikoli služb ne morejo dobiti? Ali ima naša država dolžnost vzgajati bodoče uradništvo za Nemško Avstrijo? Da bomo pa še nadalje mirno gledali vzgajanje janičarjev, in še nadalje redili gada na svojih prsih, s svojimi davki vzdrževali zavode, kjer se blatijo naše svetinje, kakor se je to nedavno zgodilo v Celju, nam niti oddaleč v glavo ne pade. Tisoče ljudi smo izgubili v tujem žrelu, trpeli sramotno ponižanje dolgo vrsto let, in zdaj naj namesto povračila ali vsaj namesto pravične ureditve priznamo odpadnikom pravice, kakoršnih mi na svojih tleh nikoli imeli nismo?! Vzgojevalnic narodnih odpadnikov ne trpimo več, tem manj, če so iste tudi stvarno neupravičene, in če stokrat gredo deputacije nemških dam k našim nadzornikom v večurne avdijence!

In sedaj k statistiki: V prvem razredu je sedaj še 21 rednih učencev. Od teh sta 2 tujca, ki nimata pravice zavod obiskovati; 6 jih je sinov ljudi, ki so odpuščeni iz službe SHS in torej tudi nimaio več pravice obiskovati naše šole (Gorinscheg, Kallab, Klavara, Pour, Seefeldner in Vessel); ostalo bi jih torej v najboljšem slučaju 13. V koliko so otroci: pisarniškega ravnatelja Mesareca, posestnika Janiča iz Žalca, trgovca Orla iz Šoštanja in kolarja Wusserja iz Celja upravičeni, obiskovati nemško gimnazijo, je nadaljno odprto vprašanje. — V II. razredu je sedaj še 16 rednih učencev; od teh sta 2 tujca, 4 so otroci iz službe SHS odpuščenih uradnikov; v najboljšem slučaju jih ostane 10. V koliko imajo pravico obiskovati nemški zavod: sin asistenta voj. evid. urada SHS v Celju Koltererja, sin vpokojehega revidenta Milanoviča, sin zasebnice Peschitz iz Gaberja ter sin portirja j. ž. v službi SHS Mla-kerja, je odprto vprašanje. — III. razred: 15 rednih učencev; od teh 2 tujca, 1 sin odpuščenega uradnika; ostane 12. Zakaj ima v nemškem zavodu svojega sina Čeh (?) Gutwald, računski podčastnik SHS Kainer, ter zdravnik v službi SHS dr. Herzmann, — odprto vprašanje. — IV. razred: 11 rednih učencev: 3 tujci, 2 otroka odpuščenih uradnikov; ostane 6. — V. razred: 16 rednih učencev: 5 tujcev, 4 otroci odpuščenih, ostane 7. Če so otroci: trgovca s premogom Ozvatiča, žel. uslužbenca SHS Goloba, knjigovodje Jindra ter

postajenačelnika Doboviška upravičeni obiskovati nemški zavod: odprto vprašanje. — VI. razred: 17 rednih učencev: 4 tujci, 2 sinova odslovljenih uradnikov, ostane 11. Upravičenost sinov nadučitelja Iglarja iz Loke, magacinerja Pamerja iz Celja, žel. uslužbenca Seliča iz Celja in sodnega oficijala Weiza iz Celja — je odprto vprašanje. — VII. razred: 9 rednih učencev: 1 sin odslovljenega uradnika, ostane 8. Upravičenost obiskovanja nemške gimnazije Berdajsa, kateremu je oči dr. Breschnik iz Vojnika, je odprto vprašanje. — VIII. razred: 9 rednih učencev, 3 tujci, ostane 6. Upravičenost višjega sodnega oficijala v službi SHS Ivanška, trgovke Rožič iz Celja, mesarja Sellaka iz Celja in postajenačelnika Tasscheka iz Št. Jurja ob j. ž., da imajo svoje sinove v nemškem zavodu, je seveda dvomljiva.

Kakor je iz zgornje statistike razvidno, jih ostane za nemške paralelke v najboljšem slučaju 73. Če odštejemo še sinove ljudi, ki so Slovenci in v službi naše države, jih ne ostane niti 62. In za to revščino naj plačujemo iz svojih davkov cel zavod, celo vrsto nemških profesorjev, ki bodo še naprej brizgali strup med nas? Nikdar!

POLITIČNE VESTI.

Izpod laškega jarma. Lahi v zasedenem ozemlju pri postopanju z našimi ljudmi prav nič ne zaostajajo za Nemci na Koroškem in Madžari na Prekmurjem. Naše ljudi, ki so jih odpeljali v barake v Krmini, pozneje pa v provinco Verona, so zaprli v ozke kletke ter jih vklenjene pustili 8 dni brez hrane. Ležati morajo na slami, na golih, vlažnih tleh med golaznijo. Nekateri so duševno že tako onemogli, da se jim je pričelo mešati. V bolnišnico oddajajo samo umirajoče; živ se ne vrne nobeden več. V taboriščih jih umrje 5—6 dnevno od lakote. — V zasedenem ozemlju prirejajo laške gledališke in kinematografske predstave ter silijo naše ljudi k obisku. — V Spresianu je 30.000 jugoslovanskih vjetnikov, s katerimi ravna nad vse nečloveško. Odkar so viet, še niso spali pod streho. Hrana je izredno slaba. Vsak najmanjši prestopok kaznujejo Lahi z batinami. Če kdo oboli, mora ostati v šotoru, dokler ne onemore. — V Ilirski Bistrici je izdal laški poveljnik ukaz, da mora prebivalstvo pozdravljati laške častnike. — Ko je neka gospodična v Ilirski Bistrici zaklicala »Živijo Amerikal«, so jo postavili pod vojaško kontrolo. — Slovenske šole so skoro že po vsem zasedenem ozemlju zaprte.

Banat so zasedle francoske čete, ki imajo v svojih rokah tudi vse železniške zveze. Srbske čete so odkorakale.

Cudne stvari se morajo vsekakor goditi za laško demarkacijsko črto, ki jo drže Lahi še vedno strogo zaprto. Iz raznih krajev na Gorenjskem prihajajo poročila, da se sliši iz Goriškega grmenje, podobno grmenju ob priliki eksplozije. Tudi se čuje, da je laško vojaštvo izpraznilo Tolminsko in pustilo tam le nekaj karabinerjev. Tudi prihajajo poročila, da je Italija zaprla mejo proti Švici. Iz Italije same se čuje o velikih nemirih in puntih, toda laška vlada vse taji.

Italijansko vojaštvo se upira? Ljubljanski »Slovenec« je prinesel 26. sveč. poročilo, da so se v Gradiški uprli laški vojaki, češ da nočejo več vojne. Vojaška oblast je upor udušila in 60 upornikov dala ustreliti. Vkljub temu se duh revolucije med laškim vojaštvom vedno bolj širi.

Minister odstopil. Iz Beograda poročajo, da je odstopil muslimanski minister dr. Spaho. Odstopiti je moral vsled tega, ker ni bil izvoljen v državno veče; ker pa je vlada v Jugoslaviji strogo parlamentarna, mora biti vsak minister obenem član narodnega predstavništva.

Jasni se... Iz Londona prihaja zanimivo poročilo, da je za glavnega urednika vodilnega angleškega lista »Times« imenovan znani pisatelj Viljem Steed, velik prijatelj Jugoslovancov in Čehov.

»Times« objavlja 25. tm. uvodnik, v katerem izraža upanje, da se bodo Lahi spametovali in se podvrgli v sporu z Jugoslovani Wilsonovemu razsodišču. Laški listi so vsled tega čisto iz uma. Vendar pa laški list »Secolo« že sam priznava, da je londonska pogodba postala brezpredmetna.

Na mirovni konferenci je Amerika predlagala, da se potope, uničijo nemške vojne ladje. Ta predlog podpira Anglija. Francoska pa si svoji nemške vojne ladje, češ da bi to bila neka kompenzacija za njene težke izgube v vojni. Čuje se,

da predlaga Amerika uničenje nemškega vojnega brodograjskega zavoda, ker se ne more najti pravi ključ za razdelbo.

V Galiciji je bilo vsled posredovanja ententne komisije 25. tm. sklenjeno premirje med Poljaki in Ukrajinci do odločitve mirovne konference.

Državni svet Nemške Avstrije je sklenil, tudi za zasedena ozemlja (kot taka smatrajo nemški prenapetosti tudi slovensko Štajersko in Koroško) imenovati poslance za državni zbor. Kakor je videti, Nemcem vsled postopanja Lahov zopet začenja rasti greben.

Nemško-avstrijska državna skupščina je sklicana za 4. t. m.

Rusija. Ljening je bil v Moskvi na cesti napaden in oropan. — V Moskvi je izhuhnila nova vstaža proti sovjetski strahovladi.

Ruska boljševiška vlada ima baje pripravljenih že 150.000 mož, ki bi naj koncem marca prekoračili nemško mejo.

Na Wilsona je bil, ko je prišel v Ameriko, nameravan atentat. Zaroto so pravočasno razkrili in zaprli zavsem 24 oseb, večini same Špance.

IZ PREKMURJA.

Obupni položaj prekmurskih Slovencev. Madžarska kultura slavi orgije. Ljudi, ki so 17. jan. na shodu v Belatincih glasovali za Jugoslavijo, zasledujejo in zapirajo še vedno. Kmete pretepajo do smrti. Župana v Bakovcih je madžarska pijana straža obstrelila, da je v bolnici izdihnil. V Dokležovju so pretepli več kmetov do krvi. Župana, podžupana in več drugih so brez vzroka zepirli. Nekega fanta so v mrazu in sami srajci vlačili po cestah. — Kdaj pridejo rešniki za tužno Prekmurje, kakor so prišli v Medžimurje?

Madžari so obdali prekmurske Slovence. »Novine« poročajo, da so Madžari naložili slovenskemu prebivalstvu Prekmurja visok davek za zastraženo mejo proti Jugoslaviji in ga izterjujejo z veliko brezobzirnostjo. Slovensko prebivalstvo pa se tudi tega ne ustraši in je slej ko prej za Jugoslavijo.

V Prekmurju rekvirirajo Madžari med Slovenci živež in živino in odvažajo vse v notranje Ogrsko.

IZ KOROTANA.

Iz Prevalj. O našem manifestacijskem shodu je prinesel »Delavec« dopis, ki je brezdvomno prišel izpod peresa kakega nemškutarja, ker si drugače stvari ne moremo razlagati. Zgraža se, da se je rabilo na shodu ostre besede proti Nemcem in nemčurjem. Delavci so baje prišli le iz radovednosti, drugo so pa bili župniki, kmetje in kaplani. Povdarjamo, da je bilo na shodu nad 3000 ljudi, med njimi zavsem 4 duhovniki, drugo pa ljudstvo vseh slojev. Zlobna je trditev, da se za delavski stan ni nič govorilo. Ali niso vsi govorniki ožigosali izkoriščanja delavcev s strani nemških kapitalistov? Kje pa je bil dopisnik, ko so bili ob koncu navzoči pozvani, naj pove vsak svoje mnenje in pritožbe? Uprav boljševiška pa je trditev, da za delavce prejšnji dan ni bilo mesa, dočim je bilo za udeležnike shoda baje dovolj pečenke in močnatih jedi. Glede slednjih je trditev ostudna laž, mesnih jedi je bilo komaj za vojaštvo, udeležniki shoda pa so morali iti kositi vsak na svoj dom, v gostilni pri Ahacu je ostalo le nekaj delavcev in kmečskega ljudstva ter vojaška godba, ki vsled oddaljenosti niso mogli domov h kosilu. H koncu še nekaj: Ljudje, ki so ob znanih novembarskih izgredih ropali po Prevaljah in v Guštanju in drugod, ne oziraje se, ali je lastnik Nemec ali Slovenec ter s tem škodili ugledu poštenih in pridnih delavcev, pač nimajo pravice javno po listih razširjati laži o naših prireditvah. Umazane roke proč!

Nemška divjaštva na Koroškem. Vedno nova poročila o nemških zverinstvih prihajajo iz Korotana. Evo nekaj najznačilnejših slik nemške kulture: Nemški vojaki in civilisti so vojaku celjskega pešpolka Josipu Cigaletu, ki je bil 16. jan. 1919 v bojih ranjen in ujet, porezali obleko z bajoneti z života, pri čemur je dobil strašne rane. Z bajoneti in noži so ga obdelovali tako dolgo, da so se prikazala čeva. Tulili so okoli reveža, ki jih je prosil, naj ga usmrte. Vrgli so ga na voz in odpeljali v Hainburg. Vpili so okoli voza, da peljejo prašiča. Cerkovniku Rainerju so prepovedali, da bi poklical duhovnika in mrliču pri-

žgal svečo, češ da ga sicer ustrele. Ko so mrtveca pripeljali k vratom pokopališča, so ga popadli za noge in vrgli na tla. Zavlekli so ga na pokopališče in pustili tam ležati. Na tretji dan se je neki Simon Rebernik opravil kot duhovnik, in je, posnemajoč cerkvene pesmi za rajnike, pel najsurovejše in najgnusnejše kletve med odobravanjem pričujoče tolpe. Ko je bil mrlič že pokopan, so tolpe tulile, naj vstane in se še enkrat poizkusi z njimi. — Dne 12. jan. so napadli in oropali župnišče v Rudi. Župnika Volavčnika so zaprli, mučili in prepeljali v Št. Pavel. Tam so ga surovo mučili in vrgli na tla. Dne 13. febr. so nemške tolpe v Suhem Blatu preteple Marijo Švarc, ker se ni hotela izjaviti za Nemško Avstrijo, njeni hčeri pa so neznano kam odpeljali. — Enakih in še hujših nasilstev se dogaja dan za dnem neštevilno. Človeku se jeziijo lasje, če vse to čita in sliši.

Tirolci prišli na pomoč koroškim Nemcem. Iz Tržiča poročajo, da je prišlo koroškim Nemcem na pomoč 1500 Tirolcev, in sicer 1100 v Podrožčico, 400 pa v Podlublje. Baje jih je pa že 150 dezertiralo.

Nemške tolpe so 25. svečana streljale zapadno od Velikovca s težkimi topovi na naše postojanke.

Jedro nemške armade na Koroškem tvorijo glasom poročila »Jugoslavije« razni renegati iz Celja, Ptujca itd.

Slovenskemu odvetniku dr. Müllerju v Celovcu je tamošnji mestni magistrat dne 21. sveč. brez roka odpovedal stanovanje z zahtevo takojšnje izselitve. Ljubljanska deželna vlada je kot represalijo sklenila, odpovedati na isti način stanovanje znanemu slovenožrcu Oskarju vitezu Kalteneggerju v Ljubljani.

MARIBORSKI NOVIČAR.

Tihotapcem na sledu. Iz Maribora poročajo 26. svečana: Na tukajšnjem glavnem kolodvoru so danes prijeli tri tihotapce, ki so vtihotapljali zlasti slanino na Dunaj. — Na meji so včeraj pod vozovi vlaka zasledili 13 zaklanih prašičev in več vinskih sodov, napolnjenih s slanino. Pri tihotapstvih so udeleženi ponajveč nemški železničarji. (Sedaj razumemo, zakaj se je Ant. Kristan na socialdemokratskem shodu v Celju jezil, da so naše meje zaprte! Op. uredn.)

List »Mariborski delavec« je prešel dne 24. svečana v last JDS.

Preureditev šolstva v Mariboru. Na posvetovanju, ki se je vršilo dne 23. sveč. pod predsedstvom višjega šolskega nadzornika dr. Poljanca pri okr. glavarju dr. Lajšiču v navzočnosti slovenskih šolnikov in politikov, se je sklenilo, predlagati deželni vladi v Ljubljani, naj se odpuste vsi nemški nadučitelji ljudskih in meščanskih šol ter se nadomeste s slovenskimi. Odstavijo se naj tudi nemški učitelji in učiteljice, ki so se udeleževali agitacije proti Jugoslaviji, predvsem oni, ki so bili pri demonstracijah 27. jan. Vršilo se bo štetje slovenskih otrok in na podlagi štetja osnovale slovenske šole.

S plinom razsvetljen bo zopet Maribor od danes naprej, ker se je gerentu dr. Pfeiferju posrečilo dobiti premog.

Slovensko kavarno smo dobili v Mariboru. Kavarno »Evropa« je kupil g. Stelzer za 180.000 K.

CELJSKE NOVICE.

Nekaj migljajev glede celjske aprovizacije.

(Dopiš iz občinstva).

Celje, 25. svečana.

Vem, da je naša aprovizacija vezana na to, kar dobi iz Ljubljane in drugod. Da tega zdaj, ko je petletna vojna slovenske dežele izsesala, ni bogve kaj, dobro vemo. Vemo tudi, da nam Hrvati še vedno zapirajo mejo, in končno vemo, da mejimo na še bolj izstradano Nemško Avstrijo, kamor gre po verižnih prekupcih dnevno še vedno mnogo živil, ki bi jih sami krvavo rabili, ki jih pa tam po naravnost nezasižanih cenah plačujejo.

Ne zadovoljuje nas pa način razdeljevanja. V tako važni zadevi, ki je danes v mestu in predmestjih v pretežni večini rodbin najvažnejše vprašanje sploh, treba misliti na najmanjše malenkosti. Aparat imamo gotovo dovolj velik, da bi lahko občinstvo zvedelo količino živil, ki jih vsak teden dobi, ter kraj in čas, kjer se bodo

prodajala. Če se na deski na magistratu nabije, kateri dan se bo moka izdajala, še to gotovo ne zadostuje. Naj bi se v »Novi Dobi« objavljalo vse, kar je v zvezi z razdeljevanjem živil. Povsod, kjer časopisje izhaja, se je že celo vojsko tako delalo (gl. Ljubljana!). Če to ne bi zadostovalo, bi se lahko izdajali tudi pisani ali tiskani letaki. Pri ogromnih svotah, ki jih aprovizacija plačuje, bi te male svotice še v pošteve ne prišle. Občinstvo pa hoče vedeti, kedaj in koliko dobiva na izkaznice moke, kedaj in koliko sladkorja, masti itd., sploh vse, kar pride za razdelitev v pošteve. Danes se to le potom govorice med gospodinjami slučajno izve.

Posebno poglavje aprovizacije je prodaja mesa. Cel teden se po mestu govori, da bo ta in ta dan meso pri enem ali drugem mesarju na prodaj. Ljudstvo se nastavlja, čaka in prezeba cele ure; končno se odprejo vrata in mesar jim zabrusi v obraz: »mesa ne bo«. Tega seveda ni mogoče postaviti družini za obed na mizo. Koliko nevolje in opazk pada ob takih prilikah proti upravi in državi, koliko dragocenega časa gre v nič! In vendar bi lahko vedno in točno izvedeli, kateri mesar in kedaj bo meso prodajal ter po kaki ceni. Uprava aprovizacije pa ima — oziroma mora imeti! — tudi dovolj moči, da mesarje prisili, da njene odredbe upoštevajo oziroma se jih držijo. Prodajati morajo meso, kadar to aprovizacija določi, ter ga sekati ob določeni uri, če ne, se ga kaznuje ali mu odvzame koncesija. Pri razdeljevanju mesa bi bila dobra kontrola. Nimamo nič proti temu, da dobe gostilničarji za potrebo dosti mesa. Gotovo pa ni pravilno, da gre mnogo, mnogo kilogramov mesa v gostilniške kuhinje, odtam pa »pod roko« zmancem in prijateljem.

Nič tudi ne bo škodilo, če aprovizacija nekatere nemškutarske nastavljenice zamenja z domačimi.

Glede izvoza pa se naj najstrožje postopa. Kdor je opravičen, naj pelje, kolikor sme, s seboj, pa ne grama več! Kdor pa hodi samo na razne izlete in obiske v nemške kraje, seveda vedno s polnim nahrbtnikom, se mu naj pokažejo vrata, pa naj bo že ta ali oni. Ali naj mi gledamo praznih želodcev, kako dnevno množine naših živil romajo v tuje kraje?!

Namen teh vrstic je dober in želimo, da bi se vpoštevale.

Na Cankarjevo proslavo, ki se vrši v nedeljo 2. tm. ob treh pop. v Narodnem domu v Celju, še enkrat opozarjamo slovensko občinstvo iz Celja in okolice. Predava znani naš slovestveni zgodovinar dr. Ivan Prijatelj.

K stanovanjskemu vprašanju v Celju nam piše mestni urad: Dogajajo se slučajji, da prihajajo osebe, ki iščejo stanovanja in si pri tej priliki nadevajo javne funkcije, k raznim strankam z izgovorom, da jih je poslal mestni urad. Občinstvo se opozarja, da so opravičene ogledati stanovanje le take stranke, ki se izkažejo z legitimacijo od mestnega urada. — Javni uslužbenci, ki so premeščeni v Celje, morajo za stanovanja prositi pisмено ali pa ustmeno pri mestnem uradu; v drugem slučaju izključno od 9. do 11. ure dop. Pri velikem in vedno bolj občutnem pomanjkanju stanovanj je vsako prebiranje stanovanj izključeno. Če stranka odkazano ji stanovanje odkloni, izgubi s tem pravico do stanovanja potom mestnega urada, ki odkazuje stanovanja in je edina kompetentna oblast v vprašanju posega po stanovanjih. Končno se opozarja, da se bo proti osebam, ki bi nastopale brez legitimacije in si nadevale javne funkcije v imenu mestnega urada, postopalo kazenskim potom.

Slovensko gledališče v Celju. V soboto 1. in v nedeljo 2. marca gostujejo člani Ljubljanskega gledališča v mestnem celjskem gledališču. Uprizori se v soboto 1. marca ob pol 8. uri zvečer Cankarjev »Jakob Ruda«, v nedeljo 2. marca ob 7. uri zvečer Nušičeva znamenita komedija »Svet«. Vstopnice za nedeljsko predstavo se prodajajo v soboto od 10. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure pop. pri blagajni mestnega gledališča. Občinstvo iz mesta in okolice opozarjamo, da se predstavi začne absolutno točno ob navedeni uri ter bo med dejanjem zakasnelim obiskovalcem vstop v gledališče zabranjen. Odbor Celj. dram. društva.

»Snegulčica.« To čedno mladinsko igro je uprizorila celjska podružnica Sploš. slov. žen. društva minolo nedeljo in sredo v prid dijaški kuhinji. V nedeljo je bilo mestno gledališče natlačeno, v sredo je bil obisk zaradi premale reklame in

neugodne ure manjši. Igralcem, posebno našim malim škratam in pa »zrcalcu«, gre naša topla zahvala za njih trud in lep nastop. Za enake prireditve bomo društvu vedno hvaležni, posebno če bodo namenjene tako plemeniti svrhi, kakor tokrat.

Poverjenik Anton Kristan je imel dne 24. tm. v Celju shod socijalnih demokratov. Njegov govor je bil za nas zanimiv vsled tega, ker je soc. demokraciji nasprotne stranke, med temi tudi našo JDS, kar pavšalno dolžil »delavstvu sovražnega mišljenja« in trdil, da ste obe »buržvazni« stranki samo »iz strahu« pred socialisti privolili v 8-urni delavnik (kakšna domišljavost!); dalje ker je v nebesa povzdigoval ruski boljševizem in žide Ljenina in Trockega; dalje ker je zabavljajl čez prehranjevalne razmere, dasi je član vlade, ki ima za to skrbeti in so mu težave kot poverjeniku pač znane ter je tudi soodgovoren za nedostatke, in končno ker je mogočno že naprej napovedal, da bo — ko prevzame poverjenišvo za javna dela! — v tukajšnji cinkarni že red napravil, to se pravi soc. demokratom neljubo uslužbenstvo dal odstraniti. Ali bo tudi znanim nemškutarskim hujskačem v cinkarni zavezal jezike, ni povedal. Malo manj demagoštva in fraz, pa nekoliko več resnosti in stvarnosti bi tudi poverjeniku Kristanu nič ne škodilo. Napovedba ustanovitve komzumnega društva v Celju tekom 3 tednov je edino pozitivno, kar smo na shodu slišali, in to tudi z veseljem pozdravljamo.

1056 K 76 v ženskega vojnopomožnega sklada je izročila upravni oblasti kraljevine SHS gospa Ivana Bergoč. Računski podatki so na vpogled pri mestnem uradu v Celju.

Sprememba v voznem redu. Namesto vlaka št. 30 vozi med Ljubljano in Mariborom vlak št. 36, in sicer iz Celja ob 7:12 zjutraj; ima zvezo z Rogatcem. Med Ponikvo in Celjem vozi mešanec 813; odhaja ob 6:38 iz Ponikve in pride v Celje ob 7:12 zjutraj; odhaja iz Celja ob 2:50 in pride v Ponikvo ob 3:48 pop. Ima 5 do 7 vozov.

Predpustno dobo v Celju smo prebili na lep, našega splošnega narodnega položaja vreden način. Z ozirom na težavni naš obmejni položaj so vsa celjska društva sklenila, za letos opustiti plesne prireditve in tega sklepa smo se tudi držali. Imeli pa smo lepo število kulturnih prireditev — in v tem znamenju bomo delo tudi nadaljevali.

Železničarska godba v Celju, del tukajšnje socijalno-demokratske organizacije, je dala za neko prireditev na pustno nedeljo tiskati svoja vabila v nemški celjski tiskarni in seveda tudi v nemškem jeziku. Narodna zavednost pri teh ljudeh je očitno še vedno tam, kjer je bila pred leti pod nemškim pritiskom. Kaj neki poreče k temu g. Marn, ki ga vendar poznamo kot vrlega Slovenca?!

Boj malariji. Nešteto naših mož in mladeničev se je povrnilo iz vojne z eno najhujših bolezni — malarijo. Mnogi se veliko premalo zavedajo velike nevarnosti te bolezni, jo zane-marjajo ali pa gredo le tu in tam, če jih ravno napade, k zdravniku, ne dajo se pa popolnoma ozdraviti. In vendar je popolno ozdravljenje nujno potrebno. Opozarjamo vsakogar, naj se obrne (seveda osebno!) na našega slovenskega zdravnika dr. Vlad. Brezovnika v celjski rezervni bolnici (Gizelina bolnica), ki je bil celo leto dni v Albaniji kot vojaški zdravnik, se je kot tak pečal skoro izključno z zdravljenjem malarije ter ima velike izkušnje.

Pri tihotapstvu je izsledila celjska državna policija zadnji čas več ljudi vseh slojev; celo gospe, o katerih bi se najmanj pričakovalo, da se bavijo s takim nepoštenim poslom, je zasačila, da so cele nahrbtnike in kovčke svinjskega mesa hoteli odpeljati v Nemško Avstrijo. Opozarjamo ponovno, da je vsako izvažanje živil v inozemstvo brez dovoljenja prepovedano ter da se bo proti vsakomur, ki se ga pri takem prestopku zasači, najstrožje postopalo.

Pomladiti se je hotel 54 letni Franc Hočevar, stanujoč v Celju. Dobil si je zadnji čas ljubico, ki je bila tako nepredvidna, da mu je izročila v varstvo 3000 K. Fant pa se je dekleta naveličal ter je skušal denarce zapraviti. Policija je to doznala, mu denar pobrala, mladeniča pa izročila državnemu pravdnštvu.

V laškem ujetništvu umrl je 19. letni Ivo Fon, gimnazijski abiturijent, sin bivšega profesorja v Celju.

DNEVNE NOVICE.

1. marc — zgodovinski dan. Danes se sestanejo v Beogradu državni poslanci kraljevine SHS v Državnem Veču. Zberejo se v času, ko se odločuje usoda naših mej: evo vam prve velevažne naloge naših zastopnikov, da store v zadnjem trenutku še vse potrebne korake in občuvajo našo zemljo pred laškimi in nemškimi nakanami. Zberejo se v času, ko se v posameznih delih naše države pojavljajo posledice slabe aprovizacije: glad in beda. Tudi tu mora naše narodno predstavništvo z odločno roko vmes poseči: aprovizacija cele države se mora poenotiti, meje med Slovenijo in Hrvaško morajo pasti, pokazati se mora tudi v tem vprašanju edinstvenost Slovencev, Hrvatov in Srbov. Zberejo se v času, ko zahtevajo rešitev nešteta socijalna vprašanja, predvsem vprašanje agrarne reforme, osvoboditev kmeta v celi državi od krivice in nasilja, da dobe tudi reveži košček zemlje, kruh in zaslužek. Rešitve čaka socijalno zavarovanje, skrb za invalide, sirote in vdove. Rešitve čaka uradniško vprašanje. Rešitve čaka ureditev državnih financ, ureditev valute, da se pripravijo tla za urejeno državno gospodarstvo. Rešitve pa čaka tudi naša nova ustava, ki mora biti vseskoz demokratična. Kakor je videti, velike in težavne naloge. Zaupamo našim zastopnikom, da jih bodo vršili v smislu ljudskih pravic in državnih zahtev.

Nemci in Madžari na demarkacijski črti ob Muri. Lj. k. u. poroča dne 25. svečana, da so Nemci v nevtralnem pasu zasedli postajo Gozdšče pred Cmurekom ter oropali železniško blagajno. — Isti dan zjutraj so streljali na vlak med Špiljem in Cmurekom. — V odseku pri Radencih pa so Madžari dne 24. svečana zopet poskusili napad s strojnici, pa so bili odbiti.

Vsi nemškutarski občinski odbori v mariborskem in ptujskem okraju so razpuščeni in povsod nastavljeni slovenski gerenti. Razpuščen je tudi obč. zastop v Ločah (konjiški okraj), gerent je nadučitelj Ferdo Bobič.

K orožništvu SHS se sprejme veliko število vojakov in počastnikov ter bivših vojakov v starosti 25—30 let. Več glej razglas v Uradnem Listu, dež. vlade v Ljubljani št. 55 z dne 26. sveč.

Med Ljubljano in Karlovcem se je z današnjim dnem otvoril direktni osebni promet.

Radičevo glasilo »Dom« ustavljeno. Ker je vodja hrvatske »seljačke stranke«, znani politični Donkišot Radič v svojem glasilu »Dom« neprestano hujskal proti državi, je hrvatska oblast ustavila nadaljno izdajanje lista, češ da ogroža javni red in državne interese.

Poštna zveza s kraji, ki so zasedeni od Lahov, je ustavljena.

Novi kolki in vozni listi. Opozarjamo prizadete kroge na dodatek k naredbi poverjenišva za finance glede izdaje novih kolkov in voznih listov z dne 2. febr. 1919, št. 381 Uradnega lista. Posebno je paziti na določbe glede železniškega prometa z inozemstvom in glede zamene in žigosanja starih kolkov in voznih listov.

Češka Sokolska Zveza je sklenila vpeljati sokolski davek in sicer za vsakega člana 5 K.

NARODNO-SOCIJALNA ZVEZA.

Na zaupni shod Nar.-soc. zveze, ki bo jutri ob 10. uri dop. v mali dvorani Narodnega doma, ponovno opozarjamo.

Vse člane Slov. del. podp. društva v Celju vabim, da se shoda Nar. soc. Zveze v nedeljo ob 10. uri dop. v mali dvorani Narodnega Doma gotovo udeleže. Gobec, predsednik.

Zenski vestnik.

Splošno slovensko žensko društvo je na svojem občnem zboru dne 23. svečana v Ljubljani za predsednico znova izvolilo gospo Franjo dr. Tavčarjevo. Ustanovnina se je zvišala od 20 na 50 K, število odbornic od 10 na 20. Sprejela se je rezolucija, v kateri se zahteva aktivna in pasivna volilna pravica ženstva za vse zakonodajne kakor tudi okrožne, občinske in druge zastope; zahteva se dalje zastopstvo ženstva v vseh korporacijah, ki odločajo o šolskih, mladinskih, zdravstvenih, kulturnih, aprovizacijskih ter sploh javne blaginje tičočih se zadevah; izenačenje naslovov in plač ženskih državnih in zasebnih nastavljenk, uslužbenk in uradnic z moškimi; odpravo otroškega dela v obrti, industriji in kmetijstvu ter odpravo ženskega nočnega dela; ženske

zastopnice pri porotnih sodiščih ter moderno, človekoljubno skrbstvo za vdove in sirote, za nezakonske matere in otroke.

Jugoslovansko ženstvo priredi dne 2. t. m. v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani protestne shode zoper laško okupacijo našega ozemlja.

IZ JUGOSLOV. DEMOKRATSKE STRANKE.

Radgona. Dne 30. januarja se je zbralo pri Ciriču lepo število članov JDS. Nadučitelj K. Maurič je v lepih besedah pojasnil pomen in program stranke. Izvolil se je kraj. odbor JDS za Radgono in Gornjo Radgono; predsednik je g. Karl Maurič, podpredsednica gospa Julijana Korošec, tajnik Janko Čirič, blagajničarka gdč. Minka Osterc, odbornika Hubert Jurkovič in Franjo Čeh, zaupnik Vekoslav Kovačič, preglednika računov Maks Merčun in Fr. Menhart. Vrlo in odločno naprej!

Sv. Marjeta ob P. V sredo, 19. februarja, se je ustanovila krajevna organizacija JDS za našo faro. Govorila sta prof. Voglar in dr. Lipold.

Pobrežje pri Mariboru si je ustanovilo dne 20. februarja svojo krajevno organizacijo JDS. Govoril je profesor Voglar. Na istem sestanku se je ustanovil pododbor NSZ. Govoril je g. Juvan.

Sv. Peter pri Mariboru Dne 22. februarja se je ustanovila tukaj krajevna organizacija JDS. Govoril je prof. Voglar.

Ruše. V nedeljo, 23. februarja, se je vršil tukaj ob mnogoštevilni udeležbi ljudski shod. Profesor Voglar je govoril o občem političnem položaju, o potrebi političnega šolanja našega ljudstva posebno sedaj, ko si moramo novo svobodno domovino šele urediti, ter naglašal zahtevo po popolnem edinstvu vseh jugoslovanskih plemen, po krepki centralni vladi in obširni upravni avtonomiji v občini in okrožju. Dr. Lipold je govoril jako pregledno o vprašanju valute in vojnega posojila. Ob koncu zborovanja je predlagal profesor Voglar resolucije v smislu svojega govora, ki so bile enoglasno sprejete.

DRUŠTVENE PRIREDITVE.

Narodna čitalnica v Slovenjgradcu priredi na pustno nedeljo, dne 2. marca 1919 v veliki dvorani gostilne Goll gledališčno igro »Nebesa na zemlji«, burko v treh dejanjih. Nastopi prvič slovenjgraški pevski zbor. Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Čitalnica v Slov. Bistrici priredi zaključni plesni venček plesne šole dne 1. marca 1919 ob pol 8. uri zvečer v dvorani Okrajne hranilnice.

Sv. Jurij ob J. ž. Na splošno željo občinstva bo okoliška požarna bramba ponavljala v nedeljo ob 3. uri pop. igro »Revček Andrejček«.

DOPISI.

Iz trgovskih krogov. Skoro v vseh večjih krajih imajo že uveden nedeljski počitek. Ali je Laški trg res tako majhen, da bi se tudi tam to ne upeljalo? Upamo, da bodo tudi tam uslužbenci prišli do enakih pravic kakor drugod.

Staracesta. Dne 16. februarja t. l. se je vršil tu v šoli ustanovni občni zbor kmetijske podružnice za okoliš Staracesta-Branoslavci. Zborovanju je predsedoval nadučitelj g. Ivan Tomažič, ki je v navdušenih besedah spodbujal kmetovalce k pristopu h kmetijski podružnici in obrazložil njen pomen. Prijavilo se je takoj nad 70 članov, kar je lepo število za okoliš. Predsednikom podružnice je bil soglasno izvoljen g. nadučitelj Ivan Tomažič. Zborovanje sta posetila tudi gg. ekonom France Stajanko in živinzedravniki Martin Škof iz Ljutomerja.

Iz Gradca. Za predsednika jugoslovanskega zastopstva je izvoljen dr. Vekoslav Vršič.

V Trbonjah je razpuščen občinski zastop. Vodstvo obč. poslov je izročeno gerentu Miroslavu Lušnici.

Iz Št. Jederte pri Konjicah. Pisali ste, da ima nadučitelj Pukmeister svojega sina vpisanega na celjski gimnaziji za Nemca. Resnica je, da ima vse tri sine vpisane za Nemce, obe hčeri za Nemki. Soproga rada naglašala nemško mišljenje, saj je njen brat brežiški sulferajnski nadučitelj Ogrisegg! Pukmeister sam je »štramdajč«! v Jugoslaviji pa hoče biti informator uradom in oblastim! Previdnost!

Slov. Bistrica. Višji šolski svet v Ljubljani je razpustil tukajšnjo javno nemško štirirazrednico.

Zibika. Tudi pri nas se nahajajo neke posebne vrste nezavedni Slovenci, katerim je naša mlada država trn v peti in se brez vzroka široko-ustijo ter blatijo srbski narod in naše voditelje.

Dečko, ki zna toliko brez vsakega vzroka govoriti proti nam in iz nas norce briti, kateri smo za Jugoslavijo, ki pa je pri vojaki skoraj skozi celo vojno se samo s kuhalnico bojeval, naj dene svoj strupeni jezik za zobe, ali pa naj odide tja, kjer mu narodi bolj ugajajo.

Dobrna. Tu smo imeli te dni — nemško poroko. Poročil se je novocerkovški trgovec Šaupperl. Kaj mož, ki živi izključno od slovenskega ljudstva, res ne zna slovenski, da se ga je moralo poročati v nemškem jeziku? Neverjetno, kako smo mehki in popustljivi in po nepotrebnem obzirni!

Iz Šoštanja. Naš Sokol priredi v nedeljo 9. marca ob 3. uri pop. v Vasletovi dvorani predavanje o »narodnem gospodarstvu«.

Slov. Bistrica. Narodni svet, ki so ga ustanovili zaupniki za celi slovenjebistriški sodni okraj je sicer sklenil vse poslovanje, ki spada v delokrog raznih uradov, a je je moral ob političnem prevratu prevzeti, kot na pr. konjsko bolnico in upravo demobilizacijskega blaga, vendar pa še deluje naprej kot narodna institucija. Nemčurji v slovenjebistriškem okraju so z velikanskim navdušenjem pozdravili vest, da so narodni sveti razpuščeni; kar globoko so si odahnil, ker so si mislili, da je sedaj »čiščenje« končano. Naši narodni delavci pa so uvideli, da so Narodni sveti sicer po Kranjskem in drugih narodno čistih krajih pač dovršili svojo nalogo, ne pa po renegatskih gnezdih bivše Sp. Štajerske in zato bo slovenjebistriški krajni Narodni svet deloval še naprej, dokler ne bo širokega delovnega načrta za celi okraj dokončal. Narodni svet še torej pridno deluje, vsak teden ima plenarno sejo, na kateri zaupniki temeljito pretredujejo vsa važna narodna vprašanja v celem okraju. Ko bodo vsi uradi v okraju od prvega do zadnjega uradnika v narodnih rokah, kakor tudi trgovina in obrt, ko bo vsa moč in premoženje v rokah našega ljudstva, tedaj še le bo Narodni svet dovršil svojo vzvišeno nalogo.

Šoštanj. V nedeljo 16. 2. se je vršilo prvo poljudno predavanje izobraževalnega odseka Šoštanjskega Sokola. Predaval je naš narodni delavec Anton Kurnik, poslovodja v škalskem rudokopu: »Iz koroške zgodovine«. V sedanjem času, ko se določajo meje med Slovenci in Nemci na Koroškem, ga pač ni kmalu umestnejšega predmeta za predavanje. Ne samo, da se ž njim priprostemu ljudstvu vcepi čut, da na Koroškem ne zahtevamo za se nič krivičnega, temveč le tirjamo nazaj našo sveto Staro pravdo, smo iz predavanja tudi posneli, s kako brezmejno lokavostjo so nam Nemci ropali naše pravice. Taka predavanja izredno ugodno uplijejo na deloma še nezavedno kmečko ljudstvo in le pozdravljamo delovanje izobraževalnega odseka, ki priredi tudi v nedeljo 9. marca ob 3. uri pop. v Vasletovi dvorani v Šoštanju novo predavanje in sicer tokrat »o narodnem gospodarstvu«.

Ložnica pri Žalcu. Diletanti našega »kmečkega bralnega društva« so nas s predstavo »Divjega lovca« — naravnost presenetili. Dvorana natlačena polna, mnogo gostov ni dobilo prostora. Igralci so svojo nalogo na vseh zadovoljstvo res izbornore rešili in je splošna želja, da se igra ponovi ter da nam kmalu pridejo tudi s kako novo igro. Zelo so nam tudi ugajala dekleta v pestrih narodnih nošah. (Obširnega poročila radi premalega prostora žal ne moremo priobčiti. Uredn.)

Rimske Toplice. Šele slučajno zvem, da me je za časa moje bolezni blatil nekdo iz osebnega sovraštva po časopisih, češ, upeljal sem baje samo nemški pouk in se celo pehal proti Jugoslaviji. Pouk je bil v vseh razredih pred vsem slovenski. (Biti mora samo ob sebi umevno izključno slovenski. Op. ured.) Da bi se pa celo pehal proti Jugoslaviji, je pa tako nesramna laž, da pozivljam dopisnika, naj ima še vsaj toliko časti, da se naj ne skriva za urednikov hrbet, ampak naj v svrhu edino kompetentnega, to je sodniškega dokaza imenuje svoje ime, sicer je navaden lažnjivec. Če pa je njegovo stremljenje, priti na moje mesto, javim, da se lahko potegne zanje zdaj, ko sem na lastno prošnjo imenovan drugam.

Korošec.

Iz Laškega trga. Nemška potrdila še vedno izdaja tudi strankam, ki so nemščine popolnoma nezmožne, notar Mravlag v Laškem. Pod njegovim poprej vsemogočnim pritiskom nastale nemškutarje, torej njegove žrtve odstranjamo, a povzročitelja se krije, da provocira?

Hrastn k Zanimiv razgovor se je vršil pred kratkim na železnici med g. D. in nemškutarskim uradnikom kemične tovarne K. Na vprašanje gospoda D., v kakšnih rokah se nahaja ta tvornica, odgovori K.: »V domačih, samo domačih«. G. D. pa le vpraša, v katerih domačih rokah, nemških ali slovenskih, nakar odvrne K.: »Ja povečini v slovenskih«. K. je menda pri tem mislil na zagor-

skega nemškutarja Michelčitscha in pa na hrastniškega Wiltschniga. Imena so res slovenska, a srce in duša teh mož sta črna.

Iz Trbovelj. Pri nas se tudi čuti, da je Jugoslavija dobra majka, ki daje svojim sinovom več navdušenja, prostosti in svobode. Vsa narodna društva so začela z agilnim delom. »Sokol« je razprostrl svoja popreje. bolna in z verigami povezana krila, udaril z njimi parkrat krepko okrog sebe in ponosno zletel na najvišje drevo. Društvo šteje danes približno 100 članov in si je izvolilo za starosto priljubljenega narodnega trpina Jos. Goropevška, ki so ga nemške zverine vlačile po ječah ravno zaradi »Sokola«; največ zato, ker je bil v Rušah kot zastopnik trbovskega »Sokola«. Ustanovil se je dramski odsek »Sokola« in težko že pričakujemo, kdaj bodo zopet nastopili na odru naši umetniki a la Berger itd. Krepko naprej!

Rajhenburg. Naš poštni urad bi prosili za nekoliko več točnosti, da se ne bodo brzoglavke dostavljale šele nekaj dni po prihodu in pa mnogo-krat tako pisane, da jih ni mogoče razrešiti. Tudi bi se pač lahko časopisje izven trga redno dostavljalo, saj ima poštar vendar pavšal za pismo-noša. Kako pridemo potem do tega, da si moramo sami hoditi na pošto po časopise?

V Juršincih pri Ptuj je 19. tm. umrl v 79. letu starosti g. Franc Kosar st., bivši poštar in posestnik. Bil je zaveden Slovenec. N. v m. p.!

OBRT, TRGOVINA IN NARODNO GOSPODARSTVO.

Občni zbor Slov. obrtnega društva v Celju se je vršil 27. tm. ob lepi udeležbi članov iz Celja in okolice. Častno so bili zastopani Gaberjani. Bil je po 5-letni dobi prvi občni zbor. Storil se je sklep, da se ima napram nemškim in nemškutarskim obrtnikom tudi danes zavzemati enako stališče ko pred vojno, zakaj nikdar se oni ne bodo iz srca prilagodili novim razmeram, nikdar ne bodo dobri, lojalni državljani SHS. Zato velja in mora veljati še danes geslo »Svoji k svojim!«, ki ga pa slovenski obrtnik ne sme zlorabljati, ampak mora biti soliden delavec in dober knjigovodja ter dober — konkurent nemškemu. — V odbor so izvoljeni: predsedn. Ivan Rebek, podpredsedn. Vinko Kukovec, odborniki Dolžan, Nerad, Kolšek, Bevc, Perc, Strelec; namestniki Dobravc, Grilec, Oražen, Rahle; preglednika Strupi in Jos. Božič. — Sklene se, za društvo skupno s Trgovsko obrtno kreditno zadrugo nastaviti strokovnega tajnika; dr. Božič obljubi v imenu Zadružne zveze, da bo tudi ona primerno priskočila v to svrhu na pomoč. — Mesečnina za redne člane se določi na 4 K, vstopnina enkrat za vselej na 20 K; mesečnina za podporne člane 1 K. — Zelo bridko so se pritoževali navzoči obrtniki glede pomanjkanja obratnih prostorov. Povdarjalo se je celo, da naš mestni urad ne le ne gre slovenskim obrtnikom tozadevno na roko, ampak da je dal v nekaterih slučajih celo prednost nemškutarskim. Upamo, da se je to zgodilo brez namena, zakaj žalostno bi bilo, če bi se dajalo prednost neznajnejšem pred našimi ljudmi, ki so ostali verni svojemu narodu, dasi so živeli desetletja pod enakim pritiskom kakor renegatje. Obrtno društvo bo v zadevi obratnih prostorov primerno ukrenilo. — Sklenilo se je končno, napraviti konec nemškutarskemu gospodarstvu v vseh strokovnih obrtnih zadrugah Celja in okolice. — Občni zbor je bil zelo živahen in zanimiv ter se obetajo lepi časi novega društvenega dela za napredek in razvoj naše obrti in s tem našega narodnega in državnega gospodarstva.

Splošna zveza obrtnikov v kraljevini SHS. Glavni Savez obrtnika u Beogradu pošilja sledeči dopis: V Srbiji že dolgo časa obstoji Zveza vseh obrtniških organizacij. Ker smo danes ujedinjeni bratje v svobodni in neodvisni državi, zahtevajo interesi obrtnikov, da vse obrtniške organizacije v celi kraljevini SHS vstopijo v Savez zaradi zaščite svojih obratov in obrambe male obrti. Da se to čimprej doseže, je potrebno, da se vsaka organizacija takoj obrne na podpisane z označbo natančnega naslova in obvestilom, ali hoče vstopiti v splošni Savez obrtniških organizacij v naši skupni domovini. Ko odgovori pridejo, bo Glavni Savez v Beogradu sklical delegate vseh organizacij na dogovor, na katerem se ustanovi Splošna Zveza in se očitajo njene naloge z ozirom na nove razmere. Smo element reda, miru in dela in svoje interese dovajamo v soglasje s splošnimi interesi skupne nam drage domovine, za katero smo prelivali kri in žrtvovali imetje. Zahtevamo zaščito in povzdigo naših obratov, pri čemur nas bo podpirala kraljevska vlada, ker to zahtevajo produktivni interesi našega naroda in naše države. V nadi, da se obrtniške organizacije v vsej državi hitro odzovejo pozivu, Vam pošilja bratski pozdrav.

Pavle Kara-Radanovič, glavni urednik Zveznega glasila in tajnik Glavnega Saveza, Beograd. (Ne dvomimo, da se bodo slovenske obrtniške organizacije temu pozivu rade odzvale. Čim močnejša organizacija, tem sigurnejši uspeh v boju za stanovske pravice. **Op. uredn.**)

Uradni list deželne vlade v Ljubljani pri-
naša v št. 54 z dne 25. svečana naredbo vlade
glede splošnega pregleda in splošne klasifikacije
konj v l. 1919.

Agrarna reforma. Iz Beograda poročajo, da
je ministerski svet odklonil načrt ministra Korača
za agrarno reformo. Načrt bo predložen državnemu
veču.

Francosko-srbska banka je pričela 25. sveč.
poslovati v Beogradu.

Kupčija s konji v inozemstvo z ozemlja
deželne vlade za Slovenijo je z ozirom na nevar-
nost razširjanja nalezljive garjeve bolezni pre-
povedana.

Kurz krone še vedno pada. Curih, 21. sveč.
Danes je kurz krone padel od 24 na 23,5 centi-
mov (1 centim = $\frac{1}{100}$ franka).

Zadnja poročila

Na naši severni fronti mir.

Ljubljana, 28. sveč. Lj. kor. ur. poroča do-
poldne iz uradnega vira: Položaj na naši severni
fronti je neizpremenjen. Mir vlada.

Volitve v madžarsko narodno skupščino.

Budimpešta, 28. sveč. (Lj. kor. ur.) Dun. kor.
urad poroča: Kakor poroča Magyar Orszaga, bodo
razpisane volitve v narodno skupščino na 5. ali
6. aprila.

100-milijonski kredit za opustošene države.

Washington, 28. sveč. (Brezžično Lj. kor. ur.)
Včeraj je Wilson podpisal odredbo glede uporabe
100 milijonov dolarjev, katero svoto je Amerika
namenila za vzpostavitev opustošenih krajev v
Franciji, Belgiji, Srbiji, Grški, Armeniji in Poljski.

**Razveljavljena zborovalna svoboda na Portu-
galskem**

Lizbona, 28. svečana. (Brezžično: Lj. k. ur.)
Vojaške oblasti so objavile odlok, s katerim se
razveljavlja zborovalna svoboda. Republikanske
straže in redarstvo so zasedle glavna cestna kri-
žišča. Promet cestnih železnic ni ustavljen. Po
mestu se vrše obhodi. Udeležniki vzklikajo repu-
blici. V Braganci so monarhisti razkropljeni.

300.000 mož za obrambo Nemčije.

Curih, 28. svečana. (Brezžično: Lj. kor. ur.)
Iz Weimarja poročajo, da je narodna skupščina
odobrila načrt, da se ustanovi vojska 300 tisoč
mož za obrambo države.

Francoska mornarica.

Pariz 28. sveč. (Lj. k. u.) Agence Havas
poroča: Mornariški minister je v zbornici govoril
o stanju francoske mornarice z dne 21. jan. t. l.
Dosedaj je bilo nemogoče izenačiti izgube, to pa
vsled pomanjkanja surovin in prevoznih težav.
Nismo mogli graditi dridnautov, podmorskih
čolnov in rušilcev. Najboljša rešitev bi bila, če
bi se sovražniku odvzelo del tonaže.

**Lloyd George se ne v Pariz pred prihodnjim
tednom.**

Rotterdam, 28. sveč. (Lj. k. u.) Iz Pariza po-
ročajo, da se Lloyd George ne namerava vrniti
v Pariz pred prihodnjim tednom. Pričakujejo, da
bodo do takrat končana vsa predдела raznih
komisij.

Nova turška vlada. Za sodelovanje z entento.
Carigrad, 28. sveč. (Lj. k. u.) Agence Havas po-
ročajo: Novo turško ministerstvo je sestavljeno. Ve-
liki vezir je Teflik paša. Novi ministri so baje
vsi za to, da sodelujejo z ententno komisijo. Za-
sledovati hočejo povzročitelje vojne in vse potrebno
ukreniti za vzdržanje miru in redu. V to svrhu pa
potrebuje novi kabinet takojšnjo finančno pomoč
od entente.

Drobne novice.

Ljubljana, 28. svečana. Vse člane bivše ogrske
vlade Wekerle bodo internirali. — Vest o eksplo-
zijah na Goriškem in o umiku laške vojske na
Tolminskem baje niso resnične. Lahj imajo vaje
s topovi in signaliziranjem. — Zagrebški nadškof
žuga s cerkvenimi kaznimi duhovnikom, ki so
uprizorili gibanje za odpravo celibata. — Clemen-
ceau je že ozdravel in hodi na sprehod. — Poštni
in brzojavni promet z Madžarsko je z včerajšnjim
dnem iz cele kraljevine SHS ustavljen. — Naši po-
slanci so bili včeraj 27. tm. v Beogradu slovesno
sprejeti. — Ministerstvo v Beogradu je sklenilo
za celo državo prost promet za žito, krompir,
seno in slamo. — Odstopil je minister za trgovino
in obrt dr. Ribarac.

Naprodaj je lep konj, ne vojaški. Poizve se v re-
stavraciji Narodni Dom.

Proda se dobro ohranjen **pohištvo**. Kje, se izve v
upravnistvu. 313

Gospodična izučena v trgovini z mešanim blagom,
19 let stara, z dobrimi spričevali, želi službe. Naslov se
poizve pri gđc. Rostok, Ring št. 16, Celje.

Iščem vdovo ali invalida, katera sta postavne upra-
vičena, dobiti trafiko za moj lokal. V tem je tudi mala
trgovina in krčma. Nujno. Izve se v upravnistvu.

Išče se **nemeblavana soba** ali malo solčno sta-
novanje za samca. Ponudbe na upravnistvu.

Proda se rog C še dobro ohranjen. Naslov v upr. 302

Več dobrih njiv v Levcu blizu Celja se odda v najem.
Pojasnila daje Edvard Kuček v Žalcu.

Karbidne svetilke s klobukom ali brez klobuka,
najboljše vrste, kakor tudi karbid, priporoča tvrdka
Konrad Potzner, Kleparstvo, Celje, vrtna ul. 16.

Kovačnica s potrebnim kovaškim orodjem se odda
tako v najem. Poizve se pri Jožefi Račič v Št. Petru, S. d.

Hišnik, oženjen, se išče s 1. aprilom. Prednost imajo
zidarji. Vila Regina, Celje.

Proda se lepa mlada molzna krava radi preselitve.
Vpraša se pri Peter Derganc, mestni oskrbnik v Celju.

Obvestilo. Prodaja se 2 voza, eden pokrit, drugi me-
sarski voz in nekaj desk. Poizve se pri gostilničarju v
Narodnem domu.

Ako rabite **vrtna** ali **poljska semena**, pišite po
cenovnik. trgovina s semeni Sever & komp., Ljubljana

Sprejme se takoj zanesljiv oženjen **vinčar** na posestvo
 $\frac{3}{4}$ ure od Celja. Plača po dogovoru. Vpraša se pri Karol
Gregoriču v Celju, Rovska ulica 7, 1. nadstr.

Lepo posestvo z gostilno je v bližini Celja na
prodaj. Posestva je krog 10 oralov. Poizve se v uprav-
nistvu oz. urednistvu.

KINO GABERJE

Sobota 1. marca

Nerodna Ana. Veseloigra.

Usodepolna oporoka.

V glavni vlogi KAISER TITZ.

Nedelja 2., ponedeljek 3. marca

Rita opravi vse. Veseloigra.

Ljubezen princa.

Drama v treh dejanjih.

Torek 4., sredo 5. marca

AMERIKANSKI DVOBOJ.

Detektivski film v 5 dejanjih; detektiv KELLY BROWN
Na ukaz g. okr. glavarja za mladino neprimerno.



Trgovec

v starosti 40 let, prijazen, simpatična oseba, z 10.000 K
premoženja, išče dekle ali mlado 25 do 30 let staro
vdovo brez otrok, za posestvo blizu mesta kot go-
spodinjo. Imela bi naj 6 do 8 tisoč K premoženja. Za-
piše ji polovico posestva. Kdo in kje, se izve v uprav-
nistvu pod »Trgovec«.

Sprejme se

pisarniškega pomočnika

iz celjskega okraja, če mogoče, zmožnega risanja.
Prošnje na: Evidenčni urad zemljiško-davčnega
katastra SHS v Celju.

Išče se

gospodična

vešča vseh pisarniških del, knjigovodstva, stroje-
pisja, slovenščine, laščine in nemščine v govoru
in pisavi z večletno prakso, če mogoče v lesni
stroki. Plača dobra. Ponudbe pod poštni predal
74, Celje. Istotam se išče tudi

skladiščnik

za les (Platzmeister), ter

učenec

za les z meščansko izobrazbo

Išče se

lokal

primeren za **pisarno** ter ena ali dve sobi s pohištvo
ali brez pohištva v sredini mesta. Ponudbe na uprav-
nistvo pod »Pisarna« do 5. marca tl.

Zavitek se je našel v savinjskem vlaku v vozu
drugega razreda. Kdor ga je pozabil, se naj oglasi v
restavraciji Nar. Dom v Celju.

Lepa meblavana soba na ulico se na dve osebi
tako odda. Več pove upravnistvo. 309

Proda se ena belo likana in ena pletena otročja po-
stelj ter čevlji za 9 let starega dečka. Poizve se Her-
manova ul. 12, 1. nadstr. 312

I-a barva za tkanino

Pri naročilu 100 zavitkov K 30—
» » 1000 » » 26—
» » 10000 » » 23—

Nadalje železne žice štev. 10, 11 in 12 razpošilja
se počenši od 1 bunt od 10 kg kg K 4— Samo
za naprej plačan denar dobavlja trgovina:

I. V. Hajdaš, Bedekovčina, Hrvatsko.

HOTEL IN RESTAVRACIJA

BALKAN

Koncert na pustno nedeljo, ponedeljek in
torek. :: Svira priljubljena godba.

V sredo na pepelnico

pojedina slanikov s koncertom

Toči se sveže pivo. Za topla in mrzla jedila je preskrbljeno.

Miši, podgane, stenice in ščurki ter ves mrčes

mora poginiti, če se vporabljajo moja preizkušena naj-
boljša in povsod hvaljena sredstva. kakor: Za **poljske**
miši 5 K, za **podgane** in **miši** 5 K, za **ščurke** 5 K, **tinktura**
za **stenice** 2 K, posebno močna **tinktura** za **stenice** 5 K,
uničevalec moljev 2 K, **prašek** proti **mrčesom** 2 in 4 K,
tinktura proti **ušem** pri **ljudeh** 3 K, **mazilo** za **uši** pri
živini 2 K, **prašek** za **uši** v **obleki** in **perilu** 2 K, **tinktura**
za **bolhe** pri **pseh** K 1-50, **tinktura** proti **mrčesu** na
sadju in **zelenjadi** (uničevalec rastlin) 3 K. — Pošilja
po povzetju **Zavod za eksport**
M. Jünker, Zagreb 37, Peirinska ulica 3.

Prememba firme.

Dam svojim cenjenim od-
jemalcem prijazno na znanje, da do danes pod naslovom
Anton Baumgartner, Celje, Gosposka ulica 25
obstoječa trgovina s pohištvo in zaloga rakev, zana-
prej zopet pod mojim lastnim imenom in račun dalje
peljam. Plačila je poslati, ker sicer neveljavna, le meni
lastnoročno. Prosim, da mi dosedaj že skozi dolgo let
podarjeno zaupanje tudi zanaprej ohranite ter se hočem
potruditi, da čimnabojše zadovoljim vsem željam mojih
cenjenih odjemalcev. — Za mnoga naročila se priporoča

Marija Baumgartner

trgovina s pohištvo in zaloga rakev
Celje, Gosposka ulica 25.

Da krmo

živina, kokoši. pure, goske lažje prebavijo, da je
potem meso in mast za uživanje boljše, da je tvor-
tev jajc in mleka boljše, se primeša krmi enkrat na
teden ena pest **MASTIN-A**. 5 zavitkov Mastin-a zado-
stuje za odgojo in rejo enega vola, krave, svinje, konja
za 6 mesecev. Mastin je dobil največje odlikovanje v
Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju. Na tisoče gospo-
darjev ceni in kupuje ponovno Mastin. Ako ga nima
lekarnar ali tvoj trgovec, piši potem z dopisnico po 5
zavitkov Mastina za 15 kron, poštnine prosto na: Le-
karno Trnkoczy v Ljubljani, Kranjsko, katera z
vsako pošto razpošilja naročila na vse strani sveta.

ANTON KOCUVAN

Stara jugoslovanska trgo-

vina mešanega blaga

Glavni trg **CELJE** Glavni trg

**Trgovina s specerijskim
blagom in dež. pridelki**

Ant. Kolenc-a nasled.

Ant. Ermenc, Celje

Graška cesta 22

Najemnina zemljišč.

Mestna občina Celje daje sledeča zemljišča za leto 1919 na potrebne, že deloma oglašene prebivalce v najem in sicer:

dne 5. sušca 1919 ob 2. uri pop. na malem voj. vežbališču
dne 5. sušca 1919 ob 3. uri pop. bivša zemlja Kandušerja
dne 5. sušca 1919 ob 1/2 4. uri pop. bivša zemlja baron Brucka
dne 5. sušca 1919 ob 1/2 5. uri pop. bivša zemlja Vokana
dne 6. sušca 1919 ob 2. uri pop. bivša zemlja Žitljak pri mestnem pokopališču

dne 6. sušca 1919 ob 3. uri pop. Jožefovi logovi
dne 7. sušca ob 2. uri pop. Veberjev vrt, Fr. Jož. nabrežje
dne 7. sušca ob 3. uri pop. vrt Palos, Šolska ulica.

Reflektantje se vabijo, da ob določeni uri pridejo osebno na lice mesta ter tam plačajo takoj odmerjeno najemnino.

Kupujte semena

le pri tvrdki

Ivan Ravnikar - Celje

V zalogi so vsa deteljna, domača in lucerna, travna, pesna sladkorna in prava Mamut semena, kakor tudi zeliščna in cvetlična, vsa preiskana od kmetijske družbe v Ljubljani.

Veletrgovina in razpošiljalna R. Štermecki, Celje

priporoča popolnoma sortirano zalogo manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, razne konfekcije, čevlje, modnega, kratkega in galanterijskega blaga, ter pošlje na željo vsakemu cenike in vzorce zastoni.

FRANC KOLENC CELJE, NAR. DOM

Vsakovrstna domača, kakor deteljna, lucerna, Mamut (Runkel) ter vse vrste zeliščna in cvetlična semena so v zalogi.

Špecerijsko in kolonijalno blago, suhe in oljate barve, barve za obleko in laki se dobivajo pri tvrdki

J. Dečko, Celje

:: nasproti Narodnega doma ::

Gostilna Plevčak

Gaberje

priporoča svojo izvrstno toplo in mrzlo kuhinjo ter najboljša, pristno domača vina.

Naznanilo.

Slav. občinstvu naznanjam, da sem spremenil naslov gostilne pri »Lastovki« v gostilno pri

„Jugoslovanu“

Slike kralja Petra in prestolonaslednika Aleksandra

v barvotisku na belem kartonu so ravnokar izšle. Cena K 20.—.

Naročujo se pri tvrdki Goričar & Leskovšek, Celje.

Oznanila „Union Propagande“
Maribor, Urbanska ulica

Kremo, usnjene in vozovne maže, najfinejše kakovosti,
P. Srebre priporoča na debelo
Tovarna kem. tehn. preparatov
Maribor, Tegetthofova cesta 44.
Trgovci zahtevajte dnevni cenik!

Steklenice za vkuhanje sadja

(500—600 po 5 l) se prodajo zelo ugodno pri družbi za promet s petrolejem v Celju, Kržna c. 4.

Bučno in makovo olje

najboljšega okusa se začne stiskati na novi preši brez platna, z dnevom 15. marca in se konča 30. aprila.

Jožef Klinc
na Bregu pri Konjicah.

Išče se izurjena

prodajalka

za prodajalno v Celju. Ponudbe na upravo »Nove Dobe«.

Sedlarska in tapetarska delavnica

Ivan Strelec Celje, Samostanska ul. 16.

Knjigarna, umetnine
in muzikalije

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin na debelo in drobno.

Kupim posestvo

20 do 60 oralov v bližini Celja. Ponudbe pod „Takoj“ na upravništvo „Nove Dobe“.

Prva jugoslovanska tovarna kopit in drugih lesnih izdelkov

Loka pri Žusmu, Štajersko

se priporoča za dobavo kopit in prosi za naročila na gornji naslov.

Kreditna in stavbena zadruga Lastni Dom Celje Rotovška ulica šte. 13

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po 3 od sto, daje osebni in stavbeni kredit pod ugodnimi pogoji.

Najstarejša in edina slov. pekarna v Celju

Franc E. Vošnjak-ova vdova

v lastni hiši Graška cesta št. 14

se priporoča cenj. občinstvu.

Prodaja se tudi keks in sladkorčki.

Karol Loibner, Celje

priporoča

špecerijsko blago ter vsakovrstne barve za obleke, s katerimi si lahko vsakdo barva vsakovrstno blago sam.

RESTAVRACIJA NARODNI DOM

priporoča svojo izvrstno toplo in mrzlo kuhinjo vsaki čas in najboljša domača vina.

Lastna mesarija.

Restavrater **Franc Pavlinč.**

ČEVLJARSKA DELAVNICA



Rudolf Zontič

Bolniška (Špitalska) ulica šte. 2. (blizu kolodvora)

izdeluje čevlje po najnižji ceni in solidni izgotovitvi.

Karol Vanič, Celje ☒ Rotovška ☒ Zaloge tu- in inozemskega

ulica št. 15 ☒ manufakturnega blaga.

RESTAVRACIJA NARODNI DOM

Znižanje cen.

Slavnemu občinstvu Celja in okolice naznanjam, da bom znižal s 1. marcem cene pri jedilih in sicer:

celo kosilo 4 krone
pečenka svinjska
ali telečja s prikuho 5 kron
golaš 3 krone
kisla juha 2 kroni

Abonirani imajo prednost.

Za obilen poset se priporoča **Franc Pavlinč**

Trgovska agentura
in komisijsko podjetje

EDVARD LAKNER CELJE

priporoča cenj. trgovcem prvovrsten pralni prašek, rum in slivovko ter vsakovrstno kolonialno blago. **Zahtevajte poizkušnjo.**

Naznanilo. Usojam si naznaniti, da sem se povrnil od vojašine in zopet pričel

slikarsko in pleskarsko obrt.

Priporočam se za mnogobrojna naročila, katera izvršujem vestno in po zmernih cenah.

Mihael Dobravc, Celje
Gosposka ulica št. 2.

Kavarna in gostilna

Gozdna restavracija

(poprej Waldhaus)

bo zopet odprta od 2. svečana t. l. naprej.

Krasen izlet v zimi in poletju; priporoča svoja vedno na razpolago stoječa topla in mrzla jedila poleg dobre vinske kapljice, kakor tudi neopojne pijače. Za obilen obisk se najtopleje priporoča

Vekoslava Florjančič, gostilničarka.

Stavbena in galanterijska kleparska obrt
A. Jošta nam.

Franjo Dolžan

Celje, Graška c. 8
(nasproti „belega vola“)

Prevzema vsa v to stroko spadajoča dela. Po-
strežba točna in solidna.

Vinko Kukovec

stavbno podjetje in trgovina z lesom
Čava št. 22 pri Celju

222222

Karl Marš

urar

Gosposka ulica št. 6

sprejema vsa v to stroko spadajoča dela.

FRAN STRUPI

CELJE

Zaloga stekla, porcelana, svetilk,
ogledal, okvirjev in raznovrstnih šip

Prevzetje steklarskih del

Graška
cesta

Graška
cesta

Maks Zabukošek

modni atelije za gospode Celje Kročna cesta št. 1

Dojaške in uradniške uniforme
po meri v najkrajšem času.

Gostilna

„BRANIBOR“

priporoča cenj. gostom najboljša domača
vina ter vsak čas toplo in mrzlo kuhinjo.

Za obilni obisk se priporoča

A. Robek.

Ker ni več

VOJSKA

se vrši od 3. do 20. marca velika

RAZPRODAJA

vsega vojnega sukna, volne, bele in pisane tkanine, modrovine, hlačevine, perila, ženske, moške in otročje konfekcije, čevljev in raznega drugega blaga po ogromno znižanih cenah, ter se razen tega pri odvzemu 11 metrov ali kosov enovrstnega blaga računa samo za deset, v veletrgovini in razpošiljalni R. Stermecki v Celju.